

Két hét múlva nyit az őszi BNV

Sajtótájékoztató a könnyűipar bemutatójáról

A HUNGEXPO hatodik alkalommal rendez meg a hazai és a külföldi fogyasztási cikkek széles, nemzetközi választékát feltáró őszi BNV-t, amely két hét múlva, szeptember 14-én nyitja kapuit. A magyar vállalatokkal és intézményekkel együtt 27 országból és Hongkongból mintegy 1200 kiállító mutatja be a legkorszerűbb termékeit a szakvásár 12 árcsoportjában. Az ipari és kereskedelmi szakemberek üzleti tárgyalásainak zavartalan lebonyolítása érdekében három alkalommal, szeptember 17-én, 18-án és 19-én szakmai napot tartanak, amikor délután 2 óráig csak a szakmai jegyekkel rendelkezők léphetnek be a vásárra, de két órától ismét

a nagyközönségé a BNV. A mintegy 40 ezer négyzetméteres kiállítási terület két pavilonjában barkácskiállítást is bemutatnak, amelyen 18 magyar és külföldi cég vonultatja fel és ismerteti termékeit. Az őszi BNV-vel egy időben egyúttal második alkalommal 13 ország kiállítóinak részvételével ismét megrendezik a nemzetközi játékipari szakkiállítást, az Interplayexpót.

Az első ágazati sajtótájékoztatót csütörtökön tartották a Könnyűipari Minisztériumban. Mór András főosztályvezető, a könnyűipari vásárbizottság nevében elmondta, hogy 206 vállalat és szövetkezet több tízezer termékét mutatják be. Az A és az F pavilonokban az

„öltözködés” és az „otthon” témakörbe illeszkedő gyártmánycsoportok és az ezekhez kapcsolódó kiegészítő termékek kapják a főszerepet. A már hagyományos divatbemutatók a 18-as pavilonban lesznek. A 26 magyar és 24 külföldi vállalat témakörbe illeszkedő gyártmánycsoportok és az ezekhez kapcsolódó kiegészítő termékek kapják a főszerepet.

A bemutatásra kerülő termékek javarésze már „beérett” gyártmány, 15-20 százaléku pedig a piacutatós célját szolgálja. Ez utóbbiak egy éven belül exportra, illetve belföldi forgalmazásra kerülhetnek.

Belső tartalékok

A kábelgyári példa

A Magyar Kábel Művek 1978-ban, felmérést követően, milyenek a gazdasági körülmények a gyár üzemelési körülmények, mennyivel szigorúbbak a körülmények, feszített tervet készített. A Művekben az elmúlt években nagymérvű rekonstrukció ment végbe. Döntésük ennek ismeretében tulajdonképpen kényszerű. A beruházásnak ugyanis meg kellene, meg is kell térülnie.

Ezekről a dolgokról beszélgettünk a szegedi kábelgyár igazgatójával, amikor csörgött a telefonja. Tanúja voltam egy olyan beszélgetésnek, amely jól jellemzi a gazdasági mostani klímáját. Szeptember első napjaiban el kell induljon Irakba jóval több mint 10 kilométernyi híradás-technikai kábel. Az iraki fél olyan műszaki paraméterekkel rendelkező kábelt kért, mely nincs az úgynevezett magyar szabványban. A Magyar Kábel Művek négy gyáregységének összefogására volt szükség, hogy ennek a feladatnak eleget tudjon tenni. Ha a szállítmány késik — ez naponta 3 ezer dollár bírsággal jár. Könnyen előfordulhat, hogy — rossz munka, késedelmes kiszállítás esetén — a kábelgyártók lényegesen több bírságot kellene hogy fizessenek, mint a termék összes értéke...

A szállítmány időben elindul Irakba, mondta a kábelművek szegedi gyárának igazgatója, visszautalva a székbe. A Művekben belül ugyanis jelentősen javult a kooperációs készség. Nem tehetnek mást, létezőkük, hogy a gazdasági eredmények érdekében szót értenek egymással.

Szigorúbbak a feltételek. Mit is jelent mindez? A szegedi gyár 1979. első félévében változatlan géppark és munkásszám mellett majdnem 9 százalékkal termelt többet, mint tavaly. Ahhoz viszont, hogy terveiket is teljesítsék, összesen 15 százalékkal nagyobb teljesítésre volna szükség. Ez forintban kifejezve 1 milliárd 40 millió forint értékű kábel előállítását jelenti.

A terv már tavaly is feszített volt. Az ideje pedig úgy látszik — szinte megoldhatatlan feladat elé állítja a kollektívát, vezetőket és dolgozókat egyaránt. Mit lehet tenni még? Mert tenni kell valamit.

Sokat beszélünk manapság a termelés racionalizálásáról és a belső tartalékokról — mondta az igazgató. — Mi nemcsak beszélni akarunk róla. Am az, hogy ne csak beszéljünk, tegyünk is, nem egyszerű dolog. Mondok egy példát. Van olyan üzemrészünk, ahol az egy

főre jutó termelési érték négy-öttszöröse annak, amit a másik üzemrész dolgozó produkálnak. Nyilvánvaló, hogy ez nem a munkások egyéni teljesítményétől, hanem a termék árától függ jobban. Amikor elvégeztük a gazdaságossági számításokat, mindez világossá vált előttünk. S világossá vált az is, mit tegyünk. Egyik igazán modernnek mondható üzemünkben koaxiális kábeleket állítunk elő. Ennek az üzemnek azonban a kapacitása nagyobb, mint az összes általunk ismert piaci igény. Elhatároztuk tehát, hogy az itt dolgozó szakmunkásokat egy hónapra átirányítjuk egy másik üzemrészünkbe, ahol olyan termékeket állítanak elő, melyekből nem tudunk eleget gyártani.

Belső átcsoportosítás. Ilyenről már többször hallottunk. Mi ebben a nagy dolog? — kérdeztem az igazgatót.

A változás elfogadtatása, az a nehéz. Az üzemrészek a gyáron belül eddig elszigetelten, egymástól függetlenül, egymás munkájáról szinte mit sem tudva dolgoztak. Mi viszont most azt mondtuk ki, csak egyféle érdek van, ez vállalati, népgazdasági érdek. A népgazdasági érdek pedig parancs. Sokan úgy vélték, hogy a dolgozók átcsoportosítása komoly feszültségeket okoz majd. Nem okozott. Azért nem, mert termelési tanácskozásokon megvitattuk a kérdéseket, elmondtuk, hogy mit, miért teszünk, s hogy mindez milyen érdekeket szolgál. Ismertettük azokat az adatokat is, melyek napról napra világosabban bizonyították, hogy csak így lehet a vállalati tervet teljesíteni.

Minden új dolognak — törvényszerű — sok a hátráltatója.

Számoltunk ezzel mi is, sőt tovább is gondoltuk tennivalóinkat. Elhatároztuk, hogy dolgozóink közül ötvenet átképezünk. Megtanítjuk

őket arra, hogy a gyár minden termelőhelyén képesek legyenek helytállni. Ez sem új dolog, de a mi iparágunkban az. Az ötletet a konfekcióiparból vettük, ahol már évek óta dolgoznak univerzális szakmunkások. A váltásoknak természetesen az összes feltételét biztosítani kell. Munkásaink azért értették meg mindezen dolgok szükségességét, mert nemcsak elmagyaráztuk nekik a dolgokat, hanem minden munkafeltételt biztosítottunk. Csak jellemzésül: minden egy óránál hosszabb gépállásról az üzemfenntartási és a termelési osztály igazoló jelentést köteles adni. Az erősáramú kábeleket gyártó üzemrészben pedig 24 óráig ügyeleti szervizszolgálatot szerveztünk. Tudjuk, hogy a termelés feltételeinek biztosítása a vezetők legfontosabb feladata. A belső tartalékok csak optimális munkafeltételek között használhatók ki.

A kábelgyáriak munkája, törekvései például szolgálhatnak. Erre az esztendőre új vállalati stratégiát dolgoztak ki. Módosították a termelési és nyereségtervet, széles körű akcióit indították a készletek csökkentésére. Megvizsgálták, mi okoz veszteséget, s azt is, hogyan lehet ezt megszüntetni.

Úgy gondolják persze, hogy mindez még mindig nem elegendő. El kell jutniuk a munka szervezetszégének egy, a mostaninál még magasabb fokára. Ugyanis most még csak azt tudják megvalósítani a gyakorlatban is, hogy a rendelkezésükre álló munkaerőt a gyáron belül mobilizálják. A későbbi célok egyike a mozdulatelemzéses munkatanulmányozás és munkakialakítás rendszerének bevezetése. A Dolgozó hibátlanul-munkarendszer tapasztalatainak hasznosítása. Mindez azért nagyon fontos, mert a kábelművek garantált tőkés piacokkal rendelkezik, a hazai piacon pedig jelentős importot tud ki-váltani.

Petri Ferenc

Tanácskozott a KISZ Csongrád megyei bizottsága

Tegnap délelőtt az újszegi KISZ vezetőképző központban tartotta ülését a KISZ Csongrád megyei bizottsága. Bódi György első titkár elnököltével. Részt vett a tanácskozáson dr. Agoston József, a megyei párt-vezető tagja, az SZMT vezető titkára, valamint Papp Magdolna és Nemes Ildikó, a KISZ KB tagjai. A testület az első napirendi pontban tárgyalta a KISZ tömegbefolyásának helyzetéről, a munkásfiatalok körében. A második napirendi pont témája volt: a KISZ hőmezővárdi helyi városi bizottságának beszámolója a KISZ-úttörő kapcsolatok alakulásáról és az ifjvezetők tevékenységéről.

A bizottsági ülésen többek között megállapították, hogy a KISZ-tagságon belül a munkásfiatalok aránya nem változott a korábbi évekhez képest. (27,4 százalék.) A statisztikai adatok tanulsága szerint a dolgozó fiatalok szervezetsége a politikailag indokolt szintnél alacsonyabb. Feltétlenül javítani kell a mozgalmi nevelőmunkát az iskolákban, a munkahelyeken pedig fokozottabban kell törődni a pályakezdő munkásfiatalokkal.

A termelési feladatok megoldásából a fiatalok, a KISZ-tagok becsülettel kiveszik részüket. Kezdeményezőkséjük, az új iránti fogékonyságuk igen jó. Nagy részük

aktívan bekapcsolódik a munkaversenybe. A kisebb üzemekben, szövetkezetekben azonban nem megfelelő a kollektív és az egyéni munkaverseny szervezése. A gazdasági vezetők ugyanis nem érzik fontosságát, a KISZ-szervezeteknek pedig nincs elegendő erejük a mozgósításhoz. Jelentősek azok a kezdeményezések — KISZ, radar, alkotó ifjúság pályázat, FMKT — melyek a minőségi munkavégzés, a belső tartalékok feltárását szolgálják. A KISZ-szervezetek részt vesznek a kommunista műszakok, társadalmi munkaalkalmak előkészítésében. Öröndetesen növekszik a vezetői megbízással rendelkező munkásfiatalok aránya. A KISZ-vezetők felkészítésével kapcsolatban azonban komoly szemléletváltozásra van szükség.

A megyei KISZ-bizottság feladatának jelölte meg többek között, hogy a munkahelyi KISZ-szervezetek legfontosabb politikai céljuknak tekintik a munkásfiatalokkal, elsősorban a fizikai dolgozókkal való törődést, külön figyelmet fordítva a családosokra, a gyese- és levőkére, a bejárókra. Tartalmassabbá kell tenni a KISZ-úttörő kapcsolatokat. A hangsúlyt a pályaválasztás segítésére, a szakmák, a munkahelyek megismertetésére kell helyezni.

Aládúcolt házak

A lakás érték. Pénzben is az. Hogy egyébként megnyit ér, az tudja leginkább, akinek máról holnapra tönkre megy a feje fölött a földem. Egy régi szegedi házban lezavakadt a fürdőszoba padlója. Mással aládúcolt folyosók, kapuk, parkányok jelzik, hogy ideje lenne felújítani. Nem csupán néhány házat, jóformán egy egész városrészt. Eklektikus, klasszszicista, romantikus stílusú palotákat. Szeged történelmi városképét. A házak nagy része már új köntösben feszít. Hala a homlokzatfelújítási programnak. Am épületek sorát kellene beülni is újjávarázsolni.

A varázslattal valami baj van. Pedig a pálcát megadták hozzá a kormányprogram, amely kimondja, hogy a lakásfelújítás is fontos, nemcsak az építés. Toronyházakkal nem lehet megoldani a lakásproblémát, ha nem viselik gondját a régi házaknak. A paloták környékén meg is jelentek az építők. Beállványozták a homlokzatot, kibontották a közfalakat. Azután sok helyen minden évekig úgy marad. Akadt, ahol csak az aládúcolásra futotta. Három és fél év távlatából úgy látszik, az elején még volt fölbuzdulás.

A lakásoknak a szegedi Ingatlankezelő Vállalat viseli gondját. Tóth Dezső osztályvezető először a tényeket sorolja:

— Az ötödik ötéves tervben 850 millió forintot irányoztunk elő a lakóházjavításokra. Ebből 200 millió forint értékű munkát a vállalat végez el. Hatszázötven millió más kivitelezőre vár. Kétszázmillió forintért a Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat, négy százmillió forintért pedig a Szegedi Építőipari Szövetkezet vállalta, hogy megdolgozik.

— Pénz van bőven.

— Csak nem tudjuk arra költeni, amire kellene. A régi házakon csak a földmérés segíthet. A vállalatunk előreláthatóan teljesíti, amit tervezett. Az építőipari szövetkezettről már nem mondható el, ugyanez. Százhuszonkilenc lakás földmérését vállalta. Ebből jó, ha ötven elkészül. A magas- és mélyépítő vállalat is csak hatvanat tud átadni abból a 120 lakásból, amelynek a földmérését megígérte. Lehet, hogy 80-ra mégis megkapják a tervben leírt százmilliókat.

— Mi lesz az aládúcolt házakkal? — Többnyire azok is földmérésre várnak. Az aládúcolás csak ideig-óráig segít.

Az építőipari szövetkezet főmérnöke, Köles Antal nagy lélegzetet vesz. — Földmérésre! Az a legnehezebb! Csak tervezői

művezetéssel boldogulhatunk, vagyis a terv nem sokat ér. Amikor elkészítik, általában még a házban tartózkodnak a lakók. Nem is tudják alaposan bejárni a ház minden zegéd-zugát. A másik, hogy csak kömüveikkel, villanyeszközzel, tetőfedőkkel és csemperakókkal tudunk haladni. Ők pedig kevesen vannak. A többi kivitelezővel sem könnyű összehangolni a munkát. Csúszik a határidő, s ez azzal fenyeget, hogy az év végén még nem fizet a megbízó.

— A szövetkezet vezetői aláírtak egy szerződést arról, hogy 129 lakásban cserélik ki a földmért 1980-ig. Ebből mindössze ötven készülhet el. Nem gondoltak erre a szerződés előkészítésére? — kérdeztem Szekeres Istvánt, a szövetkezet elnökét.

— Több évvel korábban tervet készítettünk a szövetkezet fejlesztésére. De a minisztérium nem hagyta jóvá. Amikor a szerződést aláírtuk, úgy látszott, lesz kapacitásunk. Később azonban egyre kevesebb embert tudtunk a földméréshez irányítani.

— A technológiát kellene fejleszteni, ez az egyik út — mondja Szóke László, a magas- és mélyépítő vállalat termelési osztályvezetője. — A másik az lenne, hogy több ember dolgozzon.

— És melyik út a járható? — Ezt nehéz eldönteni. Az útkeresés stádiumában vagyunk. Néhol már kipróbáltuk az előregyártott elemeket. Függetlenül már építettünk. Gyorsítottuk a beton beépítését. Ácsokat, kömüveseket vettünk fel. akik másutt dolgoznak főállásban. Átképeztük a padlóburkolókat tetőfedőkkel. Elég nehezen szokják meg a magasságot. Tehát mind a két úttal megpróbálkozunk. A földmérésre azért is maradtunk el, mert eddig nem szerezhettünk elég tapasztalatot.

— Ezek szerint a vállalat nem is képes arra, hogy teljesítse az IKV-val szemben vállalt kötelezettségét? — Amikor a szerződés született, még úgy tűnt, teljesíti.

A városi tanács építési és közlekedési osztályán első-sorban Baló László csoportvezető foglalkozik az IKV-val.

— Az ingatlankezelő vállalat nem valószínű, hogy eleget tesz az ötödik ötéves tervre kitűzött földméréses felújításnak. Ez elsősorban az általa megbízott két legnagyobb kivitelezőn múlik. Az építőipari szövetkezet és a magas- és mélyépítő vállalat. Akik az ingatlankezelő támogatására alapozva túlságosan is sokat

vállaltak. Mégis 1975-től kezdve inkább a kisebb javító munkákra fordították az energiájukat. Erdemes megjegyezni, hogy a CSOMIÉP-pel is meghíusult egy szerződés. Ha akkor nem lép vissza a CSOMIÉP, talán másként alakul a helyzet. Szeged városképi jelentőségű régi házai zömmel az árvíz után épültek. Azóta jóformán nem volt részük felújításban. Az állapotuk, egy idő után, ugrásszerűen romlik. Nincs vesztesétni való időnk. Muszáj szervezettebbé tenni a felújításokat. S ami ezek közül a legfontosabb, a földmérés cseréjét. A város építőipara ha erről az oldaláról vizsgáljuk, amúgy sem felel meg túlzottan a követelményeknek.

Egy-egy „palotakülsőjű” házban gyakran csak tíz lakás kap helyet. A felújítás — a padlástól a pincéig — olykor tízmillió forintba kerül. Egy lakás egymillió forint. A kérdést nem úgy kell föltenni, hogy megéri-e, hanem, hogy meddig éri meg? Az értékeket csak addig lehet megbecsülni, amíg vannak. A felújítás ütemével nem lehet elégedett a város. Milliókat áldoz a tanács arra, hogy tovább megszépüljön Szeged. Azok az építőipari vállalatok pedig, amelyek tehethetnének ezért, lassúak, tétovázók, és váltogatnak a munkában. Hatékony intézkedésekre és azok végrehajtására lenne szükség ahhoz, hogy felújítsák a lépten-nyomon aládúcolt lakóházakat, s azokat is, amelyeknek földméréséhez még hozzá sem kezdtek.

Jámbor Ernő

Búcsú a csapatzászlótól

Ünnepélyes tiszti gyűlésen búcsúztatták tegnap Kiskunhalason Dudás István határőr alezredet, a BM Határőrség kerületi parancsnokát nyugállományba vonulása alkalmából; harmincnyévi belügyi szolgálatá elismerésével. Tóth Imre vezérőrnagy, a BM Határőrség országos parancsnoka méltatta Dudás István szolgálati érdemeit, és átadta a belügyminiszter ajándékát az aranytört. A Magyar-Szovjet Baráti Társaság aranyjelvényvel tüntette ki az érdemes főtisztet.

A búcsúztatáson a Csongrád megyei és a Bács-Kiskun megyei pártbizottság, a tanácsok, a társfegyveres testületek, a társadalmi szervezetei képviselői mondtak köszönetet a parancsnoknak ki-

emelkedő szolgálataért és a példás együttműködésért. Dr. Horváth Károlyné, a Csongrád megyei pártbizottság osztályvezetője átadta Dudás Istvánnak dr. Komócsin Mihálynak, a Csongrád megyei pártbizottság első titkárnak köszönetlevelét, dr. Kelemen Miklós vezérőrnagy, Csongrád megyei rendőr főkapitány pedig a rendőrség nevében köszöntötte a nyugdíjba vonuló főtisztet.

A kiskunhalasi határőrkerület új parancsnokát is beiktatták a tiszti gyűlésen. Kerületparancsnoki kinevezést kapott Vasmanski Károly alezredes, első helyettesévé Prókai Béla őrnagyot, politikai osztályvezetővé Kátai József századost nevezték ki.